

Bruxelles, 10. lipnja 2022.
(OR. fr)

10161/22

Međuinstitucijski predmet:
2021/0423(COD)

ENER 299
CLIMA 283
ENV 605
COMPET 494
RECH 373
AGRI 252
RELEX 793
CODEC 902
IA 93

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Odbor stalnih predstavnika / Vijeće
Br. dok. Kom.:	15063/1/21 REV 1 + REV 1 COR 1 + ADD 1
Predmet:	Prijedlog UREDBE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA o smanjenju emisija metana – izvješće o napretku

I. UVOD

1. Komisija je 14. prosinca 2021. predstavila Prijedlog uredbe o smanjenju emisija metana u energetske sektoru u sklopu klimatskog paketa „Spremni za 55 %”, čija je svrha provedba europskog zelenog plana u cilju postizanja klimatske neutralnosti u Uniji do 2050. Ovaj zakonodavni paket slijedi nakon prijelaznog cilja neto smanjenja emisija stakleničkih plinova od najmanje 55 % do 2030.

2. Metan je staklenički plin, drugi najvažniji nakon ugljikova dioksida po utjecaju na klimatske promjene, a uzrokuje otprilike trećinu trenutnog klimatskog zagrijavanja. Iako druge ljudske aktivnosti, kao što su poljoprivreda (uglavnom stočarstvo) i otpadne vode pridonose emisijama metana, troškovno najučinkovitija smanjenja mogla bi se brzo postići u energetsom sektoru.
3. Uredbom se osigurava veća točnost podataka o glavnim izvorima emisija metana povezanima s proizvodnjom i potrošnjom energije u EU-u. Zahtijeva se i da sektori nafte, plina i ugljena kvantificiraju svoje emisije metana te pravila za otkrivanje i saniranje istjecanja metana. Predlažu se i standardi za ograničavanje ispuhavanja i spaljivanja metana. U tekstu se definiraju i zadaće nadležnih tijela u vezi s inspekcijskim pregledima i pritužbama te uloga verifikatora i postupci za provjeru podataka o emisijama metana o kojima izvješćuju operatori.
4. Kad je riječ o emisijama metana izvan Unije, Uredbom se uvode instrumenti transparentnosti: obveza uvoznika fosilnih goriva da izvješćuju o emisijama metana, popis transparentnosti poduzeća iz Unije te zemalja i poduzeća koja izvoze fosilne energente u Uniju, uključujući informacije o njihovim međunarodnim obvezama i globalni alat za praćenje, koji se temelji na satelitskim podacima, kako bi se javno objavili razmjer, učestalost i lokacija emisija metana.
5. U završnim odredbama prijedloga predviđena su vodeća načela o sankcijama, pri čemu se priznaje da je izricanje sankcija u nacionalnoj nadležnosti. Te odredbe sadržavaju i ovlasti za donošenje delegiranih i provedbenih akata te klauzulu o preispitivanju.

6. Vijeće je 3. ožujka održalo savjetovanje s Europskim gospodarskim i socijalnim odborom (EGSO) i Europskim odborom regija (OR). EGSO smatra da je EU na globalnoj razini odgovoran za samo 5 % emisija metana te da većina emisija proizlazi iz uvoza prirodnog plina iz zemalja izvan EU-a. Stoga je i dalje ključan međunarodni pristup koji uključuje uvoz energenata. EGSO također ističe da je potrebno odrediti odgovarajuće rokove za inspekciju plinskih postrojenja, ovisno o njihovom tehničkom stanju i starosti. Inicijative kao što je Međunarodni opservatorij za emisije metana (IMEO), kao i upotreba satelitskih tehnologija za otkrivanje takvog istjecanja, trebalo bi pojednostavniti i dati im prioritet. Mišljenje Europskog odbora regija još nije objavljeno.
7. Europski parlament 2. lipnja dodijelio je taj prijedlog na razmatranje Odboru za okoliš, javno zdravlje i sigurnost hrane (ENVI) te Odboru za industriju, istraživanje i energetiku (ITRE). U odboru ENVI izvjestiteljica je Silvia Sardone (IT, ID), a u odboru ITRE Jutta Paulus (DE, Zeleni).
8. U ovom se izvješću analiziraju napredak u vezi s tim predmetom i glavna pitanja o kojima se raspravljalo u pripremnim tijelima Vijeća. Odbor stalnih predstavnika i Vijeće (Vijeće za promet, telekomunikacije i energetiku (energetika)) pozivaju se da prime na znanje ovo izvješće o napretku.

II. PRAVNA OSNOVA

9. Neke države članice zatražile su mišljenje Pravne službe Vijeća o pravnoj osnovi teksta koji smatraju pitanjem okoliša, a ne energije. Pravna služba Vijeća dala je pisano mišljenje 3. lipnja (dokument 9806/22).

III. TRENUTAČNO STANJE

10. Komisija je 7. veljače 2022. Radnoj skupini za energetiku predstavila prijedlog i procjenu učinka. Daljnji rad doveo je do detaljnog pregleda članaka u tekstu. Na tim sastancima delegacije su izrazile interes i potporu mjerama za kvantificiranje i smanjenje emisija. Održane su opsežne rasprave o spaljivanju metana u svim sektorima i njegovu ispuhavanju, osobito u slučaju rudnika, te o omjeru troškova i koristi od mjera koje treba poduzeti.
11. Nakon rasprava na sastancima Radne skupine za energetiku i s obzirom na pisane komentare koje su podnijele delegacije predsjedništvo je 20. travnja predložilo kompromisni tekst (REV1) ST 8192/22, koji je Radna skupina za energetiku ispitala 28. travnja. Delegacije su općenito pozdravile predložene izmjene, osobito u pogledu produljenih rokova i pojašnjenja. Međutim, u neke je bilo potrebno dodati tekst kako bi se postigla njegova zadovoljavajuća verzija. Među rokovima predloženima u REV1 Vijeće je podijeljeno. Neke države članice željele su ih dodatno produljiti, dok su druge smatrale da su određeni rokovi predugi, posebno u pogledu provjere sanacije istjecanja.
12. Sve delegacije uložile su analitičku i/ili parlamentarnu rezervu na tekst te su još uvijek bile u postupku analize odredaba iz Nacrta uredbe.

A. Opći pregled

13. Delegacije su općenito izrazile potporu mjerama usmjerenima na smanjenje emisija metana s obzirom na njegovu ulogu stakleničkog plina. Prepoznale su važnost održivog smanjenja emisija metana kako bi se poboljšala kvaliteta zraka, usporilo globalno zagrijavanje i postigla klimatska neutralnost do 2050. Međutim, države članice općenito su pozvale na oprez u pogledu dodatnih administrativnih opterećenja i troškova mjera, osobito izvješćivanja. Delegacije su istaknule i važnost zadržavanja određenog stupnja fleksibilnosti u provedbi mjera kako bi se uvažavale nacionalne posebnosti. Također su zatražile neka pojašnjenja. Osobito su imale pitanja o odabranome instrumentu (uredba, a ne direktiva), definiciji neaktivnih bušotina, međunarodnoj dimenziji (pristup podacima, rizik od nelojalne konkurencije, diplomatski pristup za razliku od regulatornoga), vezi koja bi se mogla uspostaviti s CBAM-om ili ETS-om, metodologijama odabranima za MRV (mjerenje, izvješćivanje, verifikacija), utvrđenim emisijama, učestalosti provjera i ulozi nacionalnih tijela.

B. Glavna pitanja

Predmet i područje primjene (članak 1.)

14. Neke države članice zatražile su pojašnjenja definicija i njihovih područja primjene kako bi se jasno odredile sve djelatnosti i postrojenja obuhvaćena Uredbom. Države članice dovele su u pitanje i prirodu troškova koji su uzeti u obzir pri izračunavanju tarifa te ulogu ACER-a i pomoć koju bi mogao pružiti državama članicama. Neke delegacije napomenule su da je potreban drugačiji pristup za napuštene neaktivne naftne i plinske bušotine te neaktivne bušotine koje su potpuno zatvorene i zapečaćene te su predložile definicije tih pojmova. Kad je riječ o napuštenim bušotinama, moglo se godišnje izvješćivati o emisijama metana. S druge strane, u slučaju potpuno zatvorenih i zapečaćenih neaktivnih bušotina kontrolne mjere morale su biti fleksibilnije i usmjerene s obzirom na to da bi istjecanje u većini slučajeva trebalo biti zanemarivo. Fleksibilan i ciljani pristup smatrao se potrebnim i u slučaju odobalnih bušotina s obzirom na troškove praćenja i godišnjeg izvješćivanja. Kad je riječ o bušotinama na kopnu, prijavljeno je da mnoga mjesta više nisu dostupna zbog izgradnje zgrada na bivšim lokacijama za vađenje.

Inspekcije (članak 6.)

15. Nekoliko delegacija zatražilo je da nadležna tijela provode inspekcije na temelju procjene rizika postrojenja, koja je uvedena u REV1. Međutim, ta bi se procjena mogla precizirati i u pogledu oblika i u pogledu sadržaja. Kako bi se smanjilo administrativno opterećenje za operatora i za nadležna tijela, nekoliko delegacija zatražilo je smanjenje učestalosti periodičnih pregleda kako bi ih se prilagodilo izazovima kontroliranih postrojenja.

Međunarodni opservatorij za emisije metana (članak 10.)

16. Kad je riječ o ulozi Opservatorija, nekoliko delegacija napomenulo je da je potrebno izbjeći udvostručivanje nadležnosti između nacionalnih verifikatora i nacionalnih nadležnih tijela (usp. članak 8.). Uzimajući to u obzir upitna je legitimnost dodjele zadaća provjere Opservatoriju, a da se pritom ne dovodi u pitanje vrijednost njegovih drugih zadaća, kao što su prikupljanje podataka o emisijama metana i objavljivanje zbirnih podataka.

Praćenje i izvješćivanje (članak 12.)

17. Delegacije su dale prednost mjerama na razini lokacije samo ako emisije postrojenja premašuju minimalni prag, kako bi se izbjegli nerazmjerni naponi u pogledu izvješćivanja u slučaju izvora s vrlo niskim emisijama. To je u skladu s načelom značajnosti iz OGMP-a 2.0. Uz izravne mjere zatražene su i izmjene teksta kako bi se pojasnila mogućnost primjene različitih tehnika kvantifikacije emisija u slučajevima u kojima bi izravna mjerenja bila nemoguća ili osobito skupa.

Otkrivanje i saniranje istjecanja (članak 14.)

18. Iz europske perspektive Komisiju bi se moglo ovlastiti da u suradnji s Europskim odborom za normizaciju (CEN) razvije zajedničku metodologiju. Za otkrivanje i saniranje istjecanja delegacije su predložile pristup koji se temelji na procjeni rizika.

Kada je riječ o odabiru praga od 500 ppm za otkrivanje i saniranje istjecanja, nekoliko ga je država dovelo u pitanje ili istaknulo s njim povezane probleme u pogledu mjerenja i metodologije.

Ispuhavanje i spaljivanje metana (članak 15.)

19. Delegacije su zatražile fleksibilnija pravila o ispuhavanju i spaljivanju kako bi se uzeli u obzir različiti zahtjevi za vađenje nafte i plina na moru ili zahtjevi uvjetovani sigurnošću radnika i sigurnošću opskrbe. Predloženi su i pragovi za daljnje ispuhavanje kako bi se izbjegli nerazmjerni troškovi upravljanja.

Neaktivne bušotine (članak 18.)

20. Nekoliko država bilo je skeptično u pogledu provedivosti mjera ili je zatražilo pojašnjenje područja primjene.

Smanjenje emisija u sektoru ugljena (poglavlje 4. – članci od 19. do 26.)

21. Države su izrazile zadržke u pogledu troškova tih mjera za rudnike ugljena koji su neaktivni ili se planiraju zatvoriti u kratkom roku.

22. Odstupanja su zatražile i države članice s obzirom na posebnu prirodu onih rudnika za koje su smatrale da je potrebno ispuhavanje ili spaljivanje metana.

Uvoz metana iz zemalja izvan EU-a (poglavlje 5. – članci od 27. do 29.)

23. Delegacije su podržale odredbe s obzirom na potrebu za transparentnošću prenesenih informacija. Međutim, postavljena su pitanja o sposobnosti i odgovornosti uvoznika da pribave te podatke te o pouzdanosti podataka.
